

Antwoord op Statenvragen PS2023-504

De leden van
Provinciale Staten

Beantwoording schriftelijke Statenvragen Statenleden Charlotte de Roo,
Carla Claassen en Jan Daenen van GroenLinks, SP en PvdA over Granuliet

Ingevolge het bepaalde in artikel 39 van het Reglement van Orde Provinciale Staten van Gelderland doen wij u hieronder het antwoord van ons college op de vragen van Charlotte de Roo, Carla Claassen en Jan Daenen toekomen.

Inleiding van de vragensteller:

Op woensdag 3 mei meldt oproep Gelderland dat het volgens RIVM onduidelijk is of de kankerverwekkende stof acrylamide in natuurplassen vrijkomt als in die plassen granuliet wordt gestort. Meerdere partijen in de Gelderse Staten maken zich zorgen over de stort van granuliet en er zijn ook meerdere vragen gesteld en moties aangenomen sinds 2019. In 2020 is de motie van GroenLinks 20M9 aangenomen die o.a. opdracht gaf om gezamenlijk met de rijksoverheid te onderzoeken of granuliet ook in (voormalige) stortplaatsen kan worden ondergebracht in plaats van in zandplassen.

De consequenties als een zeer zorgwekkende stof zoals acrylamide zich gaat verspreiden in het water in onze provincie is verontrustend en kan een enorme impact hebben op mens en natuur.

Het RIVM adviseert om in het vervolg 'voorzorgsmaatregelen' te nemen en "om de blootstelling aan deze stof(fen) zo laag mogelijk te houden door gebruik van deze stoffen te verminderen en de ontwikkeling en het gebruik van alternatieven te stimuleren.

Vraag 1: Wordt er op dit moment in Gelderland granuliet gestort in zandwinplassen of elders?

Antwoord

Het wettelijke kader voor het toepassen van granuliet is het Besluit bodemkwaliteit en voor toepassingen in diepe plassen is de betreffende waterbeheerder het bevoegd gezag (Rijkswaterstaat of waterschap). Er vindt momenteel voor zover bekend geen toepassing van granuliet in diepe plassen plaats in Gelderland. Of granuliet wordt toegepast in andere situaties dan diepe plassen is niet bekend.

Datum

13 juni 2023

Zaaknummer

2023-007024

Blad

2 van 3

Vraag 2: Op hoeveel locaties in Gelderland is granuliet gebruikt voor het verontdiepen van zandwinplassen en welke locaties zijn dat?

Antwoord

Voor zover bij ons bekend is granuliet enkel toegepast in de diepe plas bij Over de Maas.

Vraag 3: Wat vindt GS van deze nieuwe informatie van RIVM?

Antwoord

Het [rapport](#) 'Afbraak van polyacrylamide en mogelijke vorming acrylamide in diepe plassen. Een literatuurverkenning.' van het RIVM is op 16 mei 2023 door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat [aangeboden aan de Tweede Kamer](#).

Het rapport geeft een samenvatting van het beschikbare (wetenschappelijk) onderzoek naar het afbreken van polyacrylamide (PAM) en vorming van acrylamide (AMD). De conclusie die het RIVM trekt is dat nog onvoldoende bekend is over de vorming en het vrijkomen van AMD in diepe plassen. Tevens concludeert het RIVM dat niet duidelijk is of er risico's voor planten en dieren zijn die in plassen leven of voor mensen als zij vis eten uit deze plassen. Het RIVM beveelt aan om meer onderzoek te doen naar de vorming van AMD in diepe plassen. Tevens beveelt het RIVM aan om voorzorgsmaatregelen te nemen als in diepe plassen producten worden gebruikt die zijn behandeld met PAM.

In de brief aan de Tweede Kamer en in de beantwoording van Kamervragen over dit onderwerp geeft de Staatssecretaris van I en W aan dat het rapport geen nieuwe inzichten heeft opgeleverd om anders te kijken naar risico's voor mens en natuur dan vóór deze studie het geval was. De risico's worden zeer klein geacht. Om de onzekerheid ten aanzien van de lange termijn risico's weg te nemen zal de Staatssecretaris de volgende stappen zetten:

- onderzoeken of AMD in diepe plassen te vinden is;
- indien de resultaten van dit onderzoek daartoe aanleiding geven zal het RIVM worden gevraagd om op Europees niveau verder onderzoek te doen;
- een verkenning te doen naar groenere (biobased) alternatieven voor PAM voor het ontwateren van verschillende soorten grond en bagger. Als deze beschikbaar zijn zal worden bekeken hoe het gebruik hiervan kan worden gestimuleerd.

In het najaar zal de Tweede Kamer over de voortgang van deze stappen worden geïnformeerd.

Wij hebben op dit moment geen informatie waardoor wij tot een andere beoordeling van het RIVM-rapport komen, dan zoals aangegeven in de brief aan de Tweede Kamer.

Datum

13 juni 2023

Zaaknummer

2023-007024

Blad

3 van 3

Vraag 4: Welke voorzorgsmaatregelen kan GS nemen om te voorkomen dat mens en natuur worden blootgesteld aan deze stoffen?

Antwoord

Zoals bij vraag 1 aangegeven is de provincie niet het bevoegd gezag voor de toepassing van granuliet in diepe plassen. In de aanbevelingen uit het RIVM rapport is opgenomen om na de toepassing van granuliet in diepe plassen de concentraties AMD in het oppervlaktewater te monitoren. Mede gezien het antwoord op vraag 3 is er voor de provincie geen aanleiding om voorzorgsmaatregelen te treffen.

Vraag 5: Is GS bereid om samen met de gemeente West Maas en Waal richting het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op te trekken om duidelijkheid te krijgen hoe de nieuwe risico's worden aangepakt?

Antwoord

Wij volgen de bij het antwoord op vraag 3 genoemde stappen met interesse. Ook is er ambtelijk contact met de gemeente West Maas en Waal en met het ministerie over het diepe plassen-beleid in brede zin.

Vraag 6: Wat betekenen deze nieuwe mogelijke risico's voor de volksgezondheid en voor de natuur in Gelderland? Kan er hier pro-actief op gereageerd worden, bijvoorbeeld door regelmatig te meten langs de waterkant in de omgeving van zandplassen waar granuliet is gestort?

Antwoord

Wij wachten de resultaten af van het bij het antwoord op vraag 3 genoemde onderzoek door het ministerie Infrastructuur en Waterstaat.

Vraag 7: Gezien deze informatie waarin duidelijk wordt dat er een risico bestaat voor de volksgezondheid en de natuur is GS bereid om opnieuw - eventueel in samenwerking met het IPO - te lobbyen bij het Rijk om de stort van granuliet zo spoedig mogelijk te verbieden als vulstof in het verontdiepen van natuurlussen?

Antwoord

Gezien ons antwoord op de voorgaande vragen zien wij hiervoor momenteel geen aanleiding. Het RIVM onderzoek geeft tot nu toe nog geen nieuwe inzichten.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends

- Commissaris van de Koning

Miriam Nienhuis-van Doremaele

- Secretaris